

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Organización Industrial Europea	Código	611G01033	
Titulación	Grao en Economía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Calo Blanco, Aitor	Correo electrónico	aitor.calo@udc.es	
Profesorado	Calo Blanco, Aitor Varela Candamio, Laura	Correo electrónico	aitor.calo@udc.es laura.varela.candamio@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Bases teóricas para o estudo das interaccións entre os axentes económicos en distintas situacións de contratos, organizacións e mercados mediante a microeconomía e a teoría de xogos a nivel intermedio. Tamén se recollen esquemas compatibles de incentivos e modelos de información asimétrica. Análise das condutas anticompetitivas e monopolísticas na industria.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE1- Contribuír á boa xestión da asignación de recursos tanto no ámbito privado como no público.
A2	CE2-Identificar e anticipar problemas económicos relevantes en relación coa asignación de recursos en xeral, tanto no ámbito privado como no público.
A3	CE3-Aportar racionalidade á análise e á descripción de calquera aspecto da realidade económica.
A4	CE4-Avaliar consecuencias e distintas alternativas de acción e seleccionar as mellores, dados os obxectivos.
A5	CE5-Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas da economía (internacional, nacional ou rexional) ou de sectores da mesma.
A6	CE6-Redactar proxectos de xestión económica a nivel internacional, nacional ou rexional. Integrarse na xestión empresarial.
A7	CE7-Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.
A8	CE8-Entender as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de cómo funciona a economía.
A9	CE9-Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
A10	CE10-Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo o seu desempeño profesional.
A11	CE11-Leer e comunicarse no ámbito profesional en máis dun idioma, en especial en inglés.
A12	CE12-Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.
A13	CE13-Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.
B1	CB1 - Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nun área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e que soe encontrar nun nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que se demostran por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa entona de traballo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía

B6	CG1- Que os estudantes formados se convertan en profesionais capaces de analizar, reflexionar e intervir sobre os diferentes elementos que constitúen un sistema económico
B7	CG2 - Que os estudantes coñezan o funcionamento e as consecuencias dos sistemas económicos, as distintas alternativas de asignación de recursos, acumulación de riqueza e distribución da renda e estean en condicións de contribuír ao seu bo funcionamento e mellora
B8	CG3 -Que os estudantes sexan capaces de identificar e anticipar os problemas económicos relevantes, identificar alternativas de resolución, seleccionar as máis axeitadas e avaliar os resultados aos que conduce.
B9	CG4 -Que os estudantes respecten os dereitos fundamentais e de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.
B10	
C1	CT1-Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT2-Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	CT3-Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT4-Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT5-Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT6-Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Saber analizar o grao de rivalidade competitiva dos sectores e a súas implicacións para a xestión da cadea de valor	A1 A2 A6 A10 A12	B1 B2 B6	C2 C3 C5 C8
Saber traballar en equipo e colaborativamente	A4 A7	B3 B4 B5 B10	C3 C6
Transmitir os valores de esforzo e de traballo e mais fomentar a iniciativa persoal	A11 A13	B5 B6 B7 B8 B9	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8
Saber identificar e analizar las principais forzas competitivas dos diferentes sectores a partir de fones de información económica relevante	A3 A5 A7 A8 A9	B4	C3

Contidos	
Temas	Subtemas

TEMA 1: INTRODUCCIÓN Á TEORÍA DE XOGOS	<p>? O problema da interdependencia entre os axentes decisorios, e a decisión de optimización condicionada.</p> <p>? Xogos non cooperativos fronte a xogos cooperativos.</p> <p>? Tipos de xogos non cooperativos atendendo á natureza da interacción (estática, dinámica ou repetida), como á información dispoñíbel (perfecta/imperfecta ou completa/incompleta).</p> <p>? Definición formal, e representación dun xogo en forma normal ou extensiva.</p>
TEMA 2: EQUILIBRIO DE NASH PARA XOGOS NON COOPERATIVOS	<p>? Correspondencias de mellor resposta. Estratexias dominantes.</p> <p>? O Equilibrio de Nash. Existencia do equilibrio de Nash. Interpretación e eficiencia: o dilema do preso. Outros conceptos de resolución: o maximin.</p> <p>? Exemplos representativos.</p> <p>? Equilibrios con funcións continuas de mellor resposta.</p> <p>? Oligopolios de información completa en acción: Cournot; Bertrand.</p>
TEMA 3: XOGOS EN ETAPAS: LIDERADO E VANTAXES ESTRATÉXICAS FRONTE Á ENTRADA	<p>? Definición de xogos extensivos con información perfecta ou imperfecta.</p> <p>? Equilibrio perfecto en subxogos. Indución retrospectiva e ameazas cribles. Refinamentos do equilibrio de Nash.</p> <p>? Liderado en oligopolios: Stackelberg en cantidades e prezos.</p> <p>? Outros modelos de liderado: reinterpretación en termos de capacidade e vantaxes estratéxicas das empresas establecidas. Barreiras e disuasión de entrada. A estratexia do prezo límite.</p>
TEMA 4: DIFERENCIACIÓN DE PRODUTO EN XOGOS ESTÁTICOS E DINÁMICOS	<p>? Diferenciación horizontal. O modelo de Hotelling</p> <p>? Diferenciación vertical.</p> <p>? Publicidade e estratexias de marketing relacionadas. Paquetización de produtos e servizos.</p>
TEMA 5: EQUILIBRIOS EN XOGOS CON INFORMACIÓN INCOMPLETA	<p>? Introducción e exemplos.</p> <p>? Caracterización dun xogo Bayesiano. O equilibrio Bayesiano.</p> <p>? Oligopolios de información incompleta en acción: Cournot y Bertrand.</p>
TEMA 6: XOGOS REPETIDOS	<p>? Conceptos básicos e exemplos.</p> <p>? Paradoxos nos xogos de equilibrio único con horizonte finito e certo: dilema dos presos e cadeas de almacenaxe.</p> <p>? Xogos con horizonte infinito ou incerto: estratexias de gatillo e de represalia.</p> <p>? Múltiples equilibrios e Teorema Folk.</p>
TEMA 7: CÁRTELES E COLUSIÓN EN OLIGOPOLIOS	<p>? Colusión en oligopolios: solucións en cantidades e en prezos, e equilibrios perfectos de Pareto.</p> <p>? Mecanismos de información e colusión entre oligopolistas: discusión da estabilidade.</p> <p>? Diferentes estratexias de penalización e de credibilidade.</p> <p>? Dos cárteles e das posibilidades da política antimonopolio.</p>
TEMA 8: MONOPOLIO E EFICIENCIA ECONÓMICA: DESENCADEANTES DA INTERVENCIÓN	<p>? Regulación do monopolio: a regulación flexible na UE. A nova ferramenta da competencia (NCT) na UE. Teorías subxacentes do dano.</p> <p>? Activadores da intervención. Casuísticas e indicadores.</p>
TEMA 9: ECONOMÍAS DE REDE E PLATAFORMAS DIXITAIS	<p>? Redes e plataformas. Efectos de escala e de rede.</p> <p>? Competencia monopolística nas economías de plataforma.</p> <p>? Mulithoming vs Singlehoming.</p>
TEMA 10: PROPIEDAD INTELECTUAL	<p>? Dereitos de autor. Patentes.</p> <p>? Marcas comerciais.</p> <p>? Propiedade intelectual: carácter internacional.</p>

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A3 A4 A5 A7 A11 A12 A13 B4 B5 C2 C4 C7 C8	12	10	22
Sesión maxistral	A1 A2 A4 A8 B1 B6 B7 B8 B9 C3 C5 C6	26	52	78
Estudo de casos	A6 A9 A10 B2 B3 C1	5	30	35
Aprendizaxe servizo	A1 A2 A3 A13 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C4 C8	5	0	5
Proba mixta	A2 A6 A12 B4 B10	5	0	5
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo. En concreto, realizaránse actividades individuais ou en grupo relacionados con alguno dos temas do programa. Os pasos a seguir son: selección do tema, documentación, guiión xeral, sesións periódicas co profesor/a para o seguimento, preparación da presentación e exposición na aula
Aprendizaxe servizo	Metodoloxía que combina o servizo á comunidade coa aprendizaxe nun só proxecto, no que o alumnado se forma traballando en necesidades reais do seu entorno coa fin de melloralo. Nesta materia, o alumnado poderá desenvolver actividades dentro do proxecto: "Economía con ciencia e conciencia: fomentando o desenvolvemento sostible"
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto a preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Estudo de casos Aprendizaxe colaborativa Aprendizaxe servizo	Atención personalizada nas titorías de grupo reducido e nas titorías individuais, especialmente en relación cos traballos e outras actividades plantexadas na aula ou en Moodle ou TEAMS. As Titorías en Grupo reducido serán virtuais, así como as individuais e grupais, preferentemente e estarán divididas en 2 sesións de 2 horas, e está previsto que a súa programación se desenvolva ao redor das semanas 7 e 13 do cuadrimestre.
--	--

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A6 A9 A10 B2 B3 C1	Forma parte da avaliación continua desenvolvida a través da aprendizaxe colaborativa acadada nas aulas e que resulta da realización dunha serie de estudos de casos ao longo do curso. Alternativamente, ou como actividades complementarias, esta avaliación continua poderá ser avaliada mediante a realización dun MOOC ou dun proxecto de aprendizaxe-servizo.	30
Proba mixta	A2 A6 A12 B4 B10	Exame final: Proba que poderá integrar preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. En canto a preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Os estudantes deberán obter un mínimo de 5 puntos sobre 10. Esta proba realizarase na data establecida no calendario académico oficial.	70

Observacións avaliación

Os criterios de avaliación son os seguintes:

A) NORMATIVA DE AVALIACIÓN:

1. Condicións de avaliación: Está prohibido acceder á aula de exame con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/ou almacenamento de información, agás no caso de exames en liña ou así o indique o equipo docente.
2. Identificación do estudante: O alumno deberá demostrar a súa personalidade segundo a normativa vixente.

B) AVALIACIÓNS ESPECÍFICAS:

1. Calificación de non presentado: Corresponde ao alumno, cando só participen en actividades de avaliación que teñan un peso inferior ao 20% da nota final, independentemente da calificación acadada.
2. Estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Na primeira e segunda oportunidade, os criterios de avaliación rexiránse dacordo á realización dunha proba mixta cun peso do 100% sobre a calificación final. Consistirá nunha proba na que se incluírán cuestións teóricas e prácticas nas que os estudantes terán que demostrar ter alcanzado as competencias e os resultados de aprendizaxe da materia.

C) OPORTUNIDADES DE AVALIACIÓN:

1. Primeira oportunidade: aplicaranse os criterios de avaliación indicados anteriormente nesta sección.
2. Segunda oportunidade: mantéñense os criterios da primeira oportunidade e preservaranse as cualificacións acadadas na avaliación continua. Non obstante, ofrécese a posibilidade de recuperar a parte correspondente a "Estudo de casos". Alternativamente, previa solicitude, o estudante terá a oportunidade de realizar unha proba mixta na data do calendario oficial, equivalente ao 100% da cualificación final.
3. Convocatoria adiantada: As condicións de avaliación da oportunidade adiantada serán específicas para esta oportunidade. Esta será avaliada por medio dunha proba mixta que representará o 100% da calificación final.

D) OUTRAS OBSERVACIÓNS DE AVALIACIÓN:

1. Sobre mínimos nos criterios de avaliación: Non se require unha calificación mínima na parte da avaliación continua. Para a proba mixta é necesario obter un 50% da calificación posible para poder superar a materia. Este requisito aplícase tanto á primeira como á segunda oportunidade. No conxunto das dúas partes o alumno deberá obter unha puntuación mínima de 5 puntos para superar a materia, pero sempre que na proba mixta acade un mínimo do 50% da puntuación da proba.
2. A detección de fraude, xa sexa plaxio ou calquera outra acción, suporá unha cualificación final de 0 puntos. Cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - ANTELO, M. (2019). Comportamiento estratégico. Reverté - BELLEFLAMME, P.; PEITZ, M. (2021). Organización industrial: mercados y estrategias. Bogotá: Editorial Universidad del Rosario - FERNANDEZ DE CASTRO, J.; DUCH BROWN, N., (2003). Economía Industrial: Un enfoque estratégico. Madrid, McGraw-Hill - GARDNER, R. (1996). Juegos para empresarios y economistas. Antoni Bosch - GIBBONS, R. (2011). Un primer curso de teoría de juegos. Antoni Bosch - PEPALL, L.; RICHARDS; D.J.; NORMAN, G. (2006). Organización industrial: teoría y práctica contemporáneas. Thomson - TIROLE, J. (1990). Teoría de la Organización Industrial. Ariel, Barcelona - VEGA-REDONDO, F. (2000). Economía y juegos. Antoni Bosch - BELLEFLAMME P.; PEITZ M. (2015). Industrial Organization. Markets and Strategies. Cambridge University Press - GARDNER, R. (2003). Games for business and economics. Wiley - GIBBONS, R. (1992). A Primer un game theory. New York. Harvester Wheatsheaf - OSBORNE, M.J. (2004). An introduction to game theory. Oxford University Press - PEPALL, L.; RICHARDS, D.J.; NORMAN, G. (2005). Industrial Organization: Contemporary Theory and Practice. Thomson/South-Western - TIROLE, J. (1988). The theory of industrial organization. The MITT Press
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - FAIÑA MEDIN J.A. (2003). A Teoría de Xogos: O nobel de Economía e moito máis... A Coruña UDC - MOTTA. M. (2018). Política de competencia: teoría y práctica. Fondo de Cultura Económica - SERRANO, R.; FELDMAN, A. (2016). Microeconomía intermedia con cálculo. Madrid: Ibergarceta - MARTIN, S (2002). Advanced Industrial Economics. Blackwell Publishers - MOTTA, M. (2004). Competition policy: theory and practice. Cambridge University Press - PHILIPS, L., (1995). Competition policy: a game-theoretic perspective. Cambridge University Press - SERRANO, R.; FELDMAN, A. (2018). A short course in intermediate microeconomics with calculus. Cambridge University Press

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Microeconomía e Mercados/611G01012

Teoría Microeconómica/611G01023

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

1. A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia: a. Solicitarase en formato virtual e/ou soporte informático   b. Realizarase a través de Moodle ou TEAMS, en formato dixital sen necesidade de imprimilos2. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais3. Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade4. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías